

Seminář 4-5

Poptávka a nabídka
Efektivnost trhů

Úkol 1 – Růst cen elektřiny

V návaznosti na článek uvažujte zjednodušený model trhu s elektřinou:

- 2 typy výrobců:
 - Základní (jaderné): nízké konstatní mezní náklady, omezená kapacita
 - Špičková (plynové): vysoké konstantní mezní náklady
- Neelastická poptávka převyšující kapacitu základních elektráren.

Graf ukazuje výchozí křivky nabídky a poptávky

- a) Ukažte v grafu: rovnovážnou cenu, zisk jaderných a zisk plynových elektráren.
- b) Pojem marginální a inframarginální výrobci.
- c) Proč je na trhu jen jedna cena určená náklady nejdražších výrobců?

Růst cen elektřiny

d) Během roku 2021 a zejména v prvních měsících od začátku války v roce 2022 došlo k výraznému nárůstu cen plynu, tj. nejdůležitějšího výrobního vstupu plynových elektráren: jak se změní rovnovážná cena, vyrobená množství a zisky jaderných a plynových elektráren?

e) Jak by se naopak cena, množství a zisky změnily, kdyby cena plynu zůstala stejná, ale vzrostla by cena jaderného paliva?

Úkol 2.1

- Airbnb umožňuje majitelům bytů poskytovat krátkodobé pronájmy turistům.
- Z pohledu turistů je pronájem přes Airbnb alternativou k ubytování v hotelu.
- Předpoklad: Je zde pouze platforma Airbnb
- Během epidemie Covid-19 došlo k náhlému poklesu turismu.
- Pomocí grafů nabídky a poptávky diskutujte jaký dopad měl pokles turismu
 - a) na cenu hotelového ubytování a příjmy hotelů?
 - b) na ceny Airbnb pronájmů a příjmy z těchto pronájmů?
 - c) na výši nájemného pro rezidenční bydlení v Praze a příjmy vlastníků bytů z těchto pronájmů?

Úkol 2.1

- d) Lišila by se vaše odpověď v bodech a) a c), kdyby Airbnb neexistovalo? Jakým způsobem Airbnb změnilo trh s bydlením (široce pojatým, jako trh s ubytováním turistů i nájemním rezidenčním bydlením) v Praze?
- e) Diskutujte, která nabídka je elastičtější: nabídka hotelových pokojů nebo nabídka krátkodobých (turistických) pronájmů nabízených přes Airbnb?

Úkol 2.2

Uvažujme pouze o trhu s krátkodobými pronájmy turistům.

- a) Poptávka na tomto trhu bude klesající, vysvětlete, proč tomu tak je a jak to souvisí s ochotou platit.
- b) Nabídka na tomto trhu bude rostoucí, vysvětlete, proč tomu tak je a jak to souvisí s ochotou prodat.
- c) Uvažujte konkrétní pronájem pokoje jednomu turistovi za cenu 1000 Kč na noc. Vysvětlete, jak tato transakce zvyšuje společenský blahobyt a jakým způsobem se tento přebytek dělí mezi pronajímatele a turistu.
- d) S pomocí grafu nabídky a poptávky ukažte všechny tyto přebytky.

Úkol 2.3

Airbnb bývá předmětem kritiky. Uvažujme krajní, ale nikoli nerealistickou, situaci, kdy by došlo k úplnému zákazu a eliminaci tohoto typu pronájmů.

- a) Jaké konsekvence by to mělo pro hotely, rezidenční nájemní bydlení a turistický ruch?
- b) Jaký dopad to bude mít na společenský blahobyt produkováný na trhu s krátkodobými pronájmy pro turisty?
- c) Jaký dopad to bude mít na společenský blahobyt produkováný na trhu s rezidenčním nájemním bydlením?

Úkol 2.3

Airbnb bývá předmětem kritiky. Uvažujme krajní, ale nikoli nerealistickou, situaci, kdy by došlo k úplnému zákazu a eliminaci tohoto typu pronájmů.

- d) Jaký dopad to bude mít na společenský blahobyt produkováný na trhu s hotelovým ubytováním?
- e) Budou se dopady na rezidenční nájemní bydlení lišit v závislosti na tom, zda se díváme na krátké nebo dlouhé období?

Úkol 2.4

Zaměřme se nyní pouze na trh s hotelovým ubytováním. Uvažujme, že pražský magistrát zvýší daň (poplatek) z hotelového ubytování o 100 Kč na obsazený pokoj a den. Daň odvádí hotely.

- a) Jaké dopady to bude mít na trh s hotelovým ubytováním v krátkém období (cena placená turisty, cena inkasovaná hotely, přebytek spotřebitelů, přebytek výrobců, ztráta mrtvé váhy)?
- b) Na koho dopadá (převážně) břemeno této daně (na hotely nebo turisty)?
- c) Jaké dopady to bude mít na trh s hotelovým ubytováním a rozdělení daňového břemene v dlouhém období.

Kvíz